

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

к.е.н., ст. викладач Кліменко О. В., студентка гр.Ф-11 Маринич Н. В.

Характерною рисою сучасного етапу розвитку світового господарства є інтенсифікація глобалізаційних процесів, невід'ємною складовою яких виступає міжнародна міграція. Міграції є ознакою постійного порушення і відновлення рівноваги в системі соціальних зв'язків, важливим чинником саморегулювання соціальної системи. За останні десятиліття процес міграції став чи не найдинамічнішим явищем у світовому суспільстві.

До найважливіших причин міграції необхідно віднести нерівність умов та можливостей соціально-економічного розвитку країн, а також їхня політична ситуація. Державне регулювання міграції здійснюється з метою стримування потоків небажаних елементів та сприяння особам у яких зацікавлений уряд (кваліфіковані кадри, потребу в яких відчують всі країни). З початку 2011 року зростає екологічна міграція. Через землетруси, торнадо, потопа та пожежі люди шукають більш безпечніше місце для проживання. Основними умовами яких є чисте повітря, наявність питної води та стабільна екологічна ситуація. Привабливими для мігрантів є також країни, які мають домовленості з країнами сусідами щодо вільного переміщення по їх територіях. Це такі країни як США та країни Євросоюзу.

Регулювання міжнародної трудової міграції розглядають як моніторинг, вироблення і застосування на національному та міжнародному рівнях системи заходів нормативно-правового, адміністративного та соціально-економічного характеру з метою регулювання процесів, обсягів, якісного складу та інтенсивності переміщення або обміну робочої сили для досягнення економічної рівноваги на світовому ринку праці [1].

Серед механізмів регулювання міграції необхідно виділити наступні: Зелена карта (США), Блакитна карта (ЄС) та спеціальні візи для висококваліфікованої робочої сили; спрощена система отримання дозволу на роботу (в Нідерландах вони звільняються від випробувального терміну); введення квот та обмежень, які передбачають вибір певної кількості іммігрантів в залежності від національності та рівня кваліфікації (використовуються в країнах з високим рівнем імміграції таких як США, Канада); активна політика повернення власної кваліфікованої робочої сили за рахунок спеціальних правил отримання роботи особам, які мають історичне або родове коріння приймаючої сторони (Ірландія).

Залучення іноземних дослідників відбувається за рахунок надання грантів на навчання, дослідницьку діяльність особам з науковими ступенями, а також впровадження програм міжнародного співробітництва, у рамках яких відбуваються обміни, стажування, семінари та конференції за участі молодих та досвідчених науковців. Існують також безліч інших методів, оскільки постійно збільшується рівень міграції та змінюються її причини.

У рамках затвердженої квоти країни, що приймають, діють вибірково, ретельно вишукуючи іммігрантів для допуску в країну. Пріоритет віддається мігрантам, що володіють значним людським і фінансовим капіталом. Освіта, кваліфікація і фінансовий капітал перетворюють таких іммігрантів в потенційно важливе джерело економічного росту країни, яка їх приймає. Тому артисти і художники зі світовим ім'ям, вчені і фахівці, значні бізнесмени, представники рідкісних професій, спортсмени, робітники нових і перспективних галузей звичайно не відчувають труднощів з одержанням візи на проживання в країнах, що приймають. США, наприклад, усіляко сприяє притоку великої кількості фахівців з інших регіонів світу. Що ж стосується некваліфікованих робітників, то в багатьох розвинутих країнах їх без особливих проблем за мінімальну оплату наймають для виконання важких, неprestижних, шкідливих видів робіт, від яких відмовляються робітники корінної національності.

Розвинуті держави запровадили політику імміграційного протекціонізму. З початком економічної кризи європейські країни почали вводити квоти, скорочувати кількість довготермінових віз, посилювати жорсткість умов в'їзду мігрантів, активніше порушувати питання повернення трудових мігрантів на батьківщину. Так, наприклад, у Чехії запроваджено програму, відповідно до якої уряд готовий покрити транспортні витрати на зворотну дорогу і виплатити компенсацію у розмірі 500 євро кожному іноземному працівнику за умови його повернення на батьківщину [2]. Варто зауважити, що це сприятиме лише тінізації та корумпованості міграційної системи.

Таким чином, зростання масштабів, переорієнтація векторів міжнародних міграцій вимагають від урядів країн-реципієнтів, донорів та країн транзиту робочої сили більш глибокого вивчення соціально-економічних ефектів, перегляду основних засад і практики управління цим явищем.

1. П'ятовська О.Р. Особливості регулювання міжнародної трудової міграції в умовах світової фінансово-економічної кризи / О.Р. П'ятовська // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/V1ca/Ekon/2009_30/27.pdf.
2. Драч М. Українські заробітчани можуть відмовитися від чеських грошей на повернення додому / М. Драч // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/1493549.html>.